

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

Кафедра Теорії спорту та фізичної культури

Нерода Н.В.

ЛЕКЦІЯ

на тему **«ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПРОГРАМНО-НОРМАТИВНІ ОСНОВИ
ПАРАЛІМПІЙСЬКОГО СПОРТУ»**

з дисципліни
«АДАПТИВНИЙ СПОРТ»

для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт
ХІ-й (денна форма навчання), ХІІІ-й с. (заочна форма навчання)

ЛЬВІВ - 2023

1. Структура та нормативні документи Міжнародного паролімпійського комітету.
2. Основні завдання Міжнародного паролімпійського комітету.
3. Президенти Міжнародного паролімпійського комітету.

1. Структура та нормативні документи Міжнародного паролімпійського комітету

З розвитком паролімпійського руху росла і необхідність у підвищенні координації та розширенні співробітництва між різними організаціями. У березні 1982 року під час проведення других Всесвітніх ігор паролізованих ISMWSF, CP-ISRA, IBSA і ISOD об'єднали зусилля для створення Міжнародного комітету з координації спорту для осіб з інвалідністю (ICC) у всьому світі. Спочатку секретаріат цієї організації розміщувався в Нідерландах. Міжнародний спортивний фонд інвалідів (International Fond of Sport of Disabled) фінансував роботу секретаріату. Пізніше секретаріат ICC перемістився в Спортивний центр Людвіга Гутманна в Сток-Мандевилі. Це дало можливість використовувати для роботи секретаріату штаб-квартиру і персонал ISMWSF без фінансування з боку ICC.

При створенні ICC представники федерацій погодили процедури його засідань двічі на рік і перевиборів президента кожні шість місяців. Федерації побоювалися зайвого адміністрування та обмеження своєї самостійності. Саме цим можна пояснити відсутність у ICC достатньої влади і фактичне функціонування його тільки тоді, коли не менше трьох міжнародних федерацій збирались проводити міжнародні змагання.

Природно, що для організації міжнародних змагань це мало негативні наслідки. У 1986 році до них також приєдналися Міжнародний спортивний комітет глухих (CISS) і Міжнародна спортивна федерація для людей з порушенням інтелекту (INAS-FID).

Міжнародний координаційний комітет представляв інтереси осіб з інвалідністю і відповідав за організацію та проведення Паролімпійських ігор в період між 1982 і 1992 роками. Однак, зростаюча потреба в розширенні національного представництва у паролімпійському русі, більшою мірою орієнтованого на спорт, призвели до заснування у 1989 році в Дюссельдорфі (Німеччина) Міжнародного Паролімпійського комітету (МПК) в якості визнаного керівного органу Паролімпійського руху.

На зустрічі були присутні представники шести Міжнародних спортивних організацій для осіб з інвалідністю, які вважаються членами-засновниками МПК, і сорока двох Національних Паролімпійських комітетів та Національних організацій спорту для осіб з інвалідністю. Вони затвердили першу Конституцію МПК і обрали першого Президента - доктора Роберта Стедварда з Канади. Лише п'ять років потому, в 1994 році, МПК прийняв на себе повну відповідальність за проведення Паролімпійських ігор.

Нині штаб-квартира МПК знаходиться в Бонні (Німеччина), з 3 вересня 1999 року у відремонтованому при підтримці уряду Німеччини та на добровичні внески приміщенні. Це постійно діюча неурядова організація, що є вищою інстанцією у вирішенні питань, пов'язаних з координуванням, контролем та проведенням Паралімпійських ігор і керівництвом паралімпійським рухом.

У 2001 році Генеральна асамблея МПК санкціонувала перегляд управління і структури МПК. Під керівництвом нового Президента, сира Філіпа Крейвена (Sir Philip Craven), в 2002 році був здійснений процес стратегічного перегляду. Кульмінацією процесу стало затвердження пакету пропозицій на історичній Генеральній асамблеї 2003 року "Проектування майбутнього" в Туріні, що призвело до прийняття в 2004 році Конституції. Конституція і прийняті на її основі Регламенти є керівними документами МПК і Паралімпійського руху.

Основним документом, що регулює діяльність Міжнародного паралімпійського комітету і паралімпійського руху в цілому є Довідник МПК.

Довідник МПК містить детальну інформацію про права та обов'язки усіх членів МПК. **Довідник складається з :**

- Конституції МПК;
- Регламенту проведення Паралімпійських ігор;
- Класифікаційного кодексу МПК;
- Медичного кодексу МПК;
- Антидопінгового кодексу МПК;
- Кодексу етики МПК;
- Регламентів комітетів МПК.

Конституція МПК — основний нормативно-правовий документ, який визначає структуру, порядок і принципи функціонування Міжнародного паралімпійського комітету. Конституція містить положення щодо статусу і цілей МПК; членства в МПК; принципів діяльності Генеральної Асамблеї, Правління комітетів та Ради атлетів; вирішення суперечок. Рішення про затвердження Конституції та внесення до неї змін та правок приймається Генеральною Асамблеєю. Діюча Конституція МПК (від 13 липня 2023 р.) складається з 15 розділів.

Регламент проведення Паралімпійських ігор – документ, що регулює організацію і проведення Паралімпійських ігор. В ньому викладені загальні правила та принципи участі в Паралімпійських іграх, обов'язки міста-господаря та організаційного комітету (ОКОІ) щодо організації Паралімпійських ігор, вимоги до спортивної програми ігор, основні зобов'язання щодо організації Паралімпійських ігор (паралімпійська символіка та захист бренду; підтримка іміджу Паралімпійських ігор; комерційне використання; спадщина та довгостроковий вплив на місто-господаря, регіон та країну; дотримання паралімпійського церемоніального

протоколу; забезпечення доступності та інклюзивності; поширення інформації про ігри.

Класифікаційний кодекс МПК є основним документом, на якому базується процедура класифікації в паролімпійському русі.

Кодекс деталізує політику, процедури та принципи, які мають застосовуватися в усіх видах спорту в процесі класифікації. Він застосовується до всіх спортсменів, які беруть участь у змаганнях з паролімпійських видів спорту на міжнародному рівні.

На підставі Класифікаційного кодексу МПК кожна міжнародна спортивна федерація розробляє власні правила класифікації, що є невід'ємною частиною правил виду спорту.

Класифікаційний кодекс доповнюється міжнародними стандартами, що містять вимоги до класифікації і стосуються: допустимих уражень, оцінки спортсмена, подачі протестів і апеляцій, вимог до класифікаторів, захисту класифікаційних даних.

Основною метою **Медичного кодексу МПК** є забезпечення заходів щодо захисту здоров'я спортсменів, яке має першочергове значення. Дотримання Медичного кодексу є обов'язковим на всіх спортивних заходах в межах Паролімпійського руху, як на змаганнях, так і поза ними. Він визнає принципи чесної гри та спортивної етики та доповнює Всесвітній антидопінговий кодекс, а також загальні принципи, визнані в міжнародних кодексах медичної етики.

Медичний кодекс МПК:

- регламентує відносини між спортсменами та медичними працівниками;
- надає спортсменам право на доступ до належного догляду, лікування та медичної підтримки;
- гарантує охорону та зміцнення здоров'я спортсмена під час тренувань і змагань;
- підтверджує готовність до занять спортом;
- забезпечує згоду на медичне втручання та право на інформацію, конфіденційність і приватність.

Антидопінговий кодекс МПК прийнятий для сприяння постійним зусиллям МПК щодо боротьби з допінгом в паролімпійському русі. Впроваджується у відповідності до Всесвітнього антидопінгового кодексу. Положення Всесвітнього антидопінгового кодексу і Міжнародні стандарти мають перевагу над будь-якими суперечливими положеннями Антидопінгового кодексу МПК.

Кодекс етики МПК застосовується до усіх організованих або санкціонованих МПК змагань, і він має перевагу над будь-якими місцевими чи національними практиками, традиціями чи звичаями. Будь-який член паролімпійського руху має діяти у відповідності до положень Кодексу етики, зокрема, дотримуватися таких етичних стандартів:

- захищати гідність особистості та спорту;

- боротися з будь-якими проявами дискримінації. Зокрема, ідеали Паралімпійських ігор забороняють дискримінацію на основі вади чи інвалідності;
- захищати можливість спортсменів брати участь у чесних змаганнях і досягати успіхів у спорті;
- сприяти створенню спортивного середовища без застосування допінгу;
- захищати фізичне та психічне здоров'я спортсменів;
- уникати будь-якої поведінки чи дій, які б запламували репутацію Паралімпійського руху;
- утримуватись від участі, підтримки або реклами ставок, пов'язаних з Паралімпійськими іграми чи будь-якою іншою подією, санкціонованою МПК;
- утримуватися від використання Паралімпійських ігор і Паралімпійського руху для просування будь-якої політичної програми, окрім розвитку спорту для людей з інвалідністю та демократії, розширення можливостей, рівності та захисту прав людини.

Структуру і зміст діяльності Міжнародного паралімпійського комітету визначає Конституція МПК та Регламенти, які доповнюють її положення.

Членами МПК можуть бути:

- Національні Паралімпійські Комітети – національні організації, визнані МПК в якості єдиного представника спортсменів з інвалідністю країни або регіону в МПК;
- Міжнародні спортивні організації для осіб з інвалідністю – незалежні організації, визнані МПК в якості єдиного всесвітнього представника в МПК групи спортсменів с визначеним видом інвалідності;
- Міжнародні Паралімпійські спортивні федерації – незалежні спортивні федерації, визнані МПК в якості єдиного всесвітнього представника спорту для спортсменів з інвалідністю, якому МПК надав статус Паралімпійського виду спорту;

МПК визнані 17 Міжнародних спортивних федерацій:

1. Всесвітня федерація стрільби з лука (World Archery, WA).
2. Міжнародна федерація кінного спорту (Fédération Équestre Internationale, FEI).
3. Міжнародна федерація баскетболу на візках (International Wheelchair Basketball Federation, IWBF).
4. Міжнародна федерація настільного тенісу (International Table Tennis Federation, ITTF).
5. Міжнародна федерація тенісу (International Tennis Federation, ITF).
6. Всесвітня федерація тхеквондо (World Taekwondo, WT).
7. Міжнародна федерація веслування (World Rowing Federation, FISA).
8. Міжнародний союз велосипедистів (Union Cycliste Internationale, UCI).
9. Всесвітня організація волейболу для інвалідів (World ParaVolley, WPV).
10. Міжнародна федерація регбі на візках (World Wheelchair Rugby).
11. Всесвітня федерація кьорлінгу (World Curling Federation, WCF).

12. Міжнародний союз триатлону (World Triathlon, ITU).
13. Міжнародна федерація каное (International canoe Federation, ICF).
14. Міжнародна спортивна федерація бочі (World Boccia).
15. Всесвітня федерація бадмінтону (Badminton World Federation, BWF).
16. Міжнародний союз біатлоністів (Internationale Biathlon Union, IBU).
17. Міжнародна федерація лижного спорту та сноуборду (International ski and snowboard Federation, FIS)

• Регіональні /Континентальні паралімпійські організації – незалежні регіональні / континентальні організації, визнані МПК в якості єдиного регіонального / континентального представника членів МПК в межах визначеного регіону / континенту.

Члени МПК мають право:

- Виступати на брати участь в голосуванні на будь-яких зборах членів МПК, включаючи Генеральну асамблею, за умови письмового підтвердження наявних у них повноважень і при дотриманні опублікованих термінів;
- Висувати кандидатів в Правління МПК і Постійні комітети МПК;
- Вносити пропозиції на розгляд Генеральної асамблеї МПК;
- Брати участь у всіх видах діяльності МПК, включаючи конгреси / конференції, і в будь-який інший наукової, освітньої або рекламної діяльності, організованій МПК, за умови сплати зборів за участь і виконання інших причетних до справи рішень, прийнятих Правлінням МПК.

Обов'язки членів МПК:

- Брати участь в розробці заяви про Баченні і Місії МПК;
- Сплачувати річний членський внесок, встановлений Генеральною асамблеєю МПК, протягом перших 90 днів календарного року. В окремих випадках Правління МПК може розглянути прохання про зниження розміру членського внеску або звільнення від його сплати. Таке рішення не скасовує будь-яких прав члена МПК;
- Подати Статут своєї організації (копію англійською мовою) в штаб-квартиру МПК і повідомляти про будь-які подальші зміни в статуті;
- Повідомляти МПК про будь-які відомі факти, які можуть перешкодити ефективному розвитку спорту для спортсменів з інвалідністю, або які можуть мати негативний вплив на МПК, Паралімпійський рух або Паралімпійські гри;
- Дотримуватися всіх Регламентів, Кодексів, Правил та Постанов МПК, а також рішень Правління МПК, і пропагувати серед своїх членів принципи, викладені в Кодексі етики МПК.

Структура МПК включає:

1. Генеральну Асамблею та інші наради членів МПК;
2. Правління;
3. Ради, постійні комітети, комісії;

Керівним органом МПК є Генеральна Асамблея членів МПК, що відповідає за визначення "Бачення" і загальне керівництво МПК.

Генеральна асамблея МПК є офіційними зборами членів МПК. Вона може приймати рішення при умові присутності не менше 1/3 членів МПК з правом голосу. Якщо ця кількість не набрана, може бути скликана нова Асамблея, рішення якої будуть правомірними незалежно від кількості членів.

Генеральна асамблея проводиться як мінімум кожні 2 роки. Дату, час і місце проведення призначає Правління.

Повноваження Генеральної Асамблеї:

- заслуховування і отримання звітів Правління і Головного виконавчого директора;
- отримання і затвердження протоколів попередньої Асамблеї;
- вибори членів Правління (на кожній другій Генеральній Асамблеї після проведення Літніх Паралімпійських ігор);
- затвердження бюджету і правил виплати членських внесків;
- розгляд і затвердження процедури та правил висунення і обрання членів Правління;
- затвердження членів і прийняття в члени МПК;
- розгляд і затвердження фінансових звітів і перевіреної аудитором звітності і таким чином, виконання органами Організації своїх обов'язків;
- розгляд і затвердження регламентів, що визначають права і обов'язки членів;
- затвердження поправок до Конституції МПК, які потребують 2/3 голосів присутніх членів;
- затвердження результатів розгляду інших питань, винесених на збори в встановленому порядку.

Правління обирається Генеральною асамблеєю і включає в себе:

- Президента;
- Віце-президента;
- Десять (10) членів Правління;
- голови та першого заступника голови Ради спортсменів (як члени з правом голосу за посадою);
- до трьох кооптованих (без права голосу) членів.

Правління має всі повноваження представляти МПК і має наступні обов'язки :

- інтерпретувати Бачення, прийняте членами МПК на Генеральній асамблеї;
- затверджувати політику МПК;
- забезпечувати виконання постанов, які поданні членами МПК на Генеральній Асамблеї;
- встановлювати загальні цілі Стратегічного плану;
- контролювати процес досягнення цілей;
- санкціонувати у встановленому порядку Головного виконавчого директора;
- призначати сертифікованого аудитора.

Президент, віце-президент і десять повноважних членів обираються на кожній другій черговій загальній асамблеї, яка зазвичай проводиться після літніх Паралімпійських ігор.

Термін повноважень обраних членів Правління становить чотири роки, починаючи з моменту їх обрання та закінчуючи в кінці наступних виборів на їхню посаду на Правління.

Особа може бути членом Правління не більше ніж три терміни (послідовно або іншим чином, включаючи будь-які часткові терміни).

Поточна діяльність МПК здійснюється відповідними комітетами та комісіями.

Згідно зі статтею 50.4 Конституції МПК Правління може створювати та розпускати будь-яку кількість комітетів. Комітети є дорадчими органами для Правління. Склад, обов'язки та процедури кожного Комітету мають бути викладені у відповідних регламентуючих документах, затверджених Правлінням.

Наступні комітети є обов'язковими та не можуть бути розпущені: комітет зі спортивної програми Паралімпійських ігор; комітет із відповідності та нагляду за класифікацією; комітет з лідерства та рівності; комітет із залучення членів.

Кожен комітет зазвичай складається з 5 до 15 членів залежно від характеру та обсягу роботи. До складу кожного комітету входить принаймні один член Керівної ради, який виконує функції зв'язку між Керівною радою та Комітетом. Принаймні один з кожних п'яти членів Комітету повинен бути спортсменом, який брав участь принаймні в одному з попередніх трьох випусків літніх або зимових Паралімпійських ігор на момент їх призначення.

Місія **Ради спортсменів** полягає в тому, щоб надавати відгуки та консультації від імені та в інтересах спортсменів-паралімпійців, а також взаємодіяти зі спільнотою спортсменів.

Голова та перший віце-голова Ради спортсменів будуть за посадою членами Керівної ради з правом голосу.

Рада спортсменів складається з наступних членів: дев'ять обраних членів (шість від літніх видів спорту та три від зимових); до п'яти членів, які призначаються Правлінням за рекомендацією Комісії з призначення; Голови або віце-голови комісії спортсменів МОК, призначений комісією спортсменів МОК

Регіональна/Континентальна Паралімпійська організація - незалежна організація, визнана МПК в якості єдиного регіонального/континентального представника членів МПК в межах певного регіону/континенту. МПК в даний час визнає чотири регіональні організації: Африканський паралімпійський комітет (об'єднує 49 НПК), Азіатський паралімпійський комітет (об'єднує 42 НПК), Європейський паралімпійський комітет (об'єднує 49 НПК) і паралімпійський комітет Океанії (об'єднує 8 НПК). Існує також заснована МПК регіональна організація - паралімпійський комітет Америки, що об'єднує 28 національних паралімпійських комітетів.

Кожна з чотирьох **Рад МПК** розробляє власний регламент. Регламент кожного Ради і будь-які поправки до нього повинні бути представлені в Правління МПК для затвердження.

1. Рада спортсменів - членство відкрите для всіх спортсменів-паралімпійців, представників як літніх, так і зимових Паралімпійських видів спорту.
2. Рада міжнародних організацій спорту осіб з інвалідністю - представники Міжнародних спортивних організацій для осіб з інвалідністю.
3. Регіональна рада - представники кожної Регіональної організації, що є членом МПК.
4. Рада зі спорту - представники кожного Паралімпійського виду спорту, що є членом МПК.

Фінансування Міжнародного паралімпійського комітету здійснюється за рахунок щорічних внесків його членів, а також внесків, вкладів, грантів та інших фінансових надходжень отриманих МПК або разом з МПК.

2. Основні завдання Міжнародного паралімпійського комітету

Бачення МПК полягає в створенні інклюзивного світу за допомогою паралімпійського спорту.

Місія МПК полягає в очоленні паралімпійського руху, контролі за проведенням Паралімпійських ігор і підтримці членів МПК, для забезпечення можливості спортсменів-паралімпійців у досягненні успіхів у спорті.

Мета діяльності Міжнародного паралімпійського комітету: популяризація та розвиток спорту для осіб з інвалідністю.

Серед завдань Міжнародного паралімпійського комітету можна виділити такі, як:

- Сприяти соціальній інтеграції за допомогою паралімпійського спорту;
- Гарантувати успішне проведення Паралімпійських Ігор і здійснювати контроль за їх організацією;
- Розвивати Паралімпійський спорт без дискримінації за ознаками інвалідності, раси, кольору шкіри, національного, етнічного чи соціального походження, віку, статі, сексуальної орієнтації, мови, політичних чи інших поглядів, релігії чи інших переконань, обставин народження або інших протиправних підстав;
- Забезпечити підтримку членів МПК, включаючи підтримку розвитку та організації паралімпійських видів спорту, змагань, заходів і програм, а також у підготовці спортсменів-паралімпійців до Паралімпійських ігор;
- Сприяти розвитку міжнародних відносин і взаєморозуміння (через членів МПК і через відносини з органами державної влади, урядовими та неурядовими організаціями та дослідницькими установами) для підтримки всесвітнього розвитку паралімпійського спорту та паралімпійського руху;

- Підтримувати і заохочувати освітню, культурну, дослідницьку та наукову діяльність, що сприяє розвитку і зміцненню Паралімпійського руху, підвищує обізнаність про інвалідність та стимулює соціальну інтеграцію;

- Забезпечувати панування духу чесної гри, заборону насильства, контроль за безпекою та здоров'ям спортсменів і дотримання основоположних етичних принципів в видах спорту в межах Паралімпійського руху;

- Сприяти створенню «чистого» спортивного середовища, вільного від допінгу для всіх спортсменів-паралімпійців, у взаємодії зі Всесвітнім антидопінговим агентством (ВАДА);

- Прийняти та слідкувати за дотриманням Класифікаційного кодексу, який є обов'язковим для всіх членів МПК, є основоположним документом для класифікації в межах Паралімпійського руху та визначає право участі в змаганнях з паралімпійських видів спорту;

- Зберігати свою незалежність і автономію для управління Паралімпійським рухом без неналежного втручання або впливу будь-якої зовнішньої влади;

- Поважати принцип політичної нейтральності та неупередженості;

- Сприяти реалізації та пропаганді Конвенції ООН про права людей з інвалідністю та пов'язаних з нею актів і принципів;

- Здійснювати керівництво видами спорту, що розвиваються під контролем МПК, доки вони не відокремляться від МПК.

3. Президенти Міжнародного паралімпійського комітету

Основна роль Президента **Міжнародного паралімпійського комітету** включає в себе наступні завдання та обов'язки, але не обмежується ними:

- Здійснювати керівництво МПК та виступати в якості головного представника і головного речника МПК;

- Очолювати засідання Генеральної асамблеї та Правління;

- керувати роботою Правління, в тому числі забезпечувати належну організацію Правління, ефективного функціонування, діяти в межах своїх повноважень і виконувати свої зобов'язання та відповідальність

- Діяти в якості члена всіх постійних комітетів і Рад МПК в порядку, передбаченому регламентом;

- Виконувати роль об'єднуючої ланки між Правлінням і Головним виконавчим директором;

- забезпечує виконання рішень Генеральної асамблеї та Правління;

- Надавати дозвіл на транзакції та підписувати документи від імені МПК;

- Забезпечувати підтримку організацією позитивних і продуктивних взаємовідносин зі своїми членами, ЗМІ, фінансовими організаціями, іншими організаціями і суспільством в цілому.

Президент обирається Генеральною Асамблеєю шляхом голосування. Згідно Конституції МПК, Президент, як член Правління, може займати посаду не більше ніж три терміни (попередньо або іншим чином, включаючи будь-які часткові терміни). Якщо особа обрана Президентом після одного або кількох термінів членства в Правлінні на іншій посаді, така особа може обіймати посаду Президента до трьох термінів (попередніх або іншим чином, включаючи будь-які часткові терміни).

Якщо Президент тимчасово недоступний, недієздатний або з інших причин не може виконувати свої обов'язки з будь-якої причини, Віце-президент замінює Президента та виконує його обов'язки протягом відповідного періоду.

Президенти Міжнародного паралімпійського комітету

Роберт Д. Стедвард. Професор, доктор Роберт Д. Стедвард (Robert D. Steadward), Президент Міжнародного паралімпійського комітету в період 1989-2001 рр., професор Албертського Університету (Едмонтон, Канада), факультет фізичного виховання та рекреації.

Здобув освіту бакалавра та магістра в Албертському Університеті (Едмонтон, Канада), доктора філософії - у Орегонському Університеті (США). Фундатор та Директор Стедвардського Центру Особистих та Фізичних Досягнень (раніше - Центр Ріка Гансена), Голова Албертської параплегічної фундації, Грант-комітету реабілітації та спорту на візках (Едмонтон, Канада).

В період 1983-1985 рр. був співдеканом факультету фізичного виховання та рекреації, а в період 1985-1989 рр. - завідувачем кафедри атлетики Албертського Університету (Едмонтон, Канада). Засновник та Президент (1971-1975) Албертської асоціації спорту на візках. Засновник та Президент Канадського спортивного фонду неповносправних (1979-1989).

У Національному паралімпійському комітеті Канади обіймав посади національного тренера (1966-1976), шефа місії (1971-1980), національного керуючого (1970-1986), скарбника (1974-1976) та Президента (1986-1991). У 1989 р. був обраний Президентом Міжнародного паралімпійського комітету та переобраним на цю посаду у 1993 та 1997 рр. Довічний член Національного паралімпійського комітету Канади, був членом МОК.

Займався не лише спортом неповносправних - був консультантом клубу НХЛ "Едмонтон Ойлерз" (1979) та Олімпійської збірної команди Канади з хокею (1980), Віце-президентом оргкомітету Всесвітньої Універсіади (1983), Президентом Албертської Університетської Спортивної Асоціації (1985-1989).

Вдало веде підприємницьку діяльність - Голова Правління та директор спортивного консалтингу Едмонтонського спортивного інституту, клініки спортивної медицини, Віце-Президент спортивного інституту фізіотерапії, Голова Правління медичної клініки МакЕван, Президент Спортсервіс, Лтд (все - у Едмонтоні, Канада).

Філіп Крейвен. Філіп Крейвен (Philip Craven), Президент

Міжнародного паралімпійського комітету (2001-2017 рр.).

Здобув ступінь бакалавра у Манчестерському Університеті, Велика Британія.

Має великі власні спортивні здобутки - в період 1969-1993 рр. провів за збірну команду Великої Британії 193 матчі з баскетболу на візках, у 1982-1988 рр. - капітан команди Великої Британії з баскетболу на візках. У 1970 р. на іграх співдружності націй здобув золоту медаль у баскетболі та слаломі на візках, був четвертим у брасі 50 м. Посів 4 місце з баскетболу на візках на Паралімпійських іграх у Гейдельберзі у 1972 р. Був Чемпіоном світу з баскетболу на візках у 1973 р. (брали участь лише Європейські команди) та бронзовим призером Чемпіонату світу 1975 р., володарем Кубку Європейських Чемпіонів 1994 р. та Чемпіоном Європи з баскетболу на візках у 1971 та 1974 рр., віце-Чемпіоном Європи з баскетболу на візках у 1993 р., у 1970 здобув бронзову нагороду Чемпіонату Європи. Був Чемпіоном Великої Британії з настільного тенісу у 1977 р.

Голова Асоціації баскетболу на візках Великої Британії (1977-1980, 1984-1987 та 1989-1994) та Виконавчий директор чоловічої команди Великої Британії з баскетболу на візках (1998-2001). Голова Класифікаційного комітету з баскетболу (1984-1988) та секції баскетболу (1988-1989) Міжнародної Сток-Мандевільської федерації спорту на візках (1988-1989). Президент Міжнародної Федерації баскетболу на візках (1989-2002). Кавалер Ордена Британської Імперії (1991).

Ендрю Парсонс (Andrew Parsons) - третій президент Міжнародного паралімпійського комітету з 2017 року. Бразильський журналіст і спортивний діяч.

Народився в Бразилії, в Ріо-де-Жанейро 10 лютого 1977 року. Отримав ступінь бакалавра в галузі маркетингових комунікацій в Федеральному університеті Флуміненсе. Ендрю Парсонс був членом виконкому і президентом національних паралімпійських комітетів Америки (2005-2009 рр.) та Бразилії (2009 р.), займав посаду віце-президента Міжнародного паралімпійського комітету (2013-2017 рр.). Не будучи паралімпійським спортсменом станом на 2017 р. Парсонс близько 20 років пропрацював в паралімпійському русі.

8 вересня 2017 року на XVIII Генеральній асамблеї МПК в Абу-Дабі (ОАЕ), Парсонс переміг в першому турі виборів на посаду президента МПК, набравши 84 голоси.

Нагороджений орденом Ріу-Бранку за заслуги перед Бразилією та Дипломом за гідну спортивну поведінку (Fair Play Diploma) під час XII Паралімпійських ігор в Афінах (2004 р.).

Рекомендована література

Основна:

1. Бріскін Ю. А. Спорт інвалідів : [підруч. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту] / Ю. А. Бріскін. – Київ : Олімпійська література, 2006. – 263 с. – ISBN 966-7133-79-6.
2. Бріскін Ю. А. Адаптивний спорт. Спеціальні Олімпіади : навч. посіб. – Львів : Ахіл, 2003. – 128 с.
3. Бріскін Ю. А. Організаційні основи Паралімпійського спорту : навч. посіб. – Львів : Кобзар, 2004. – 180 с., іл.
4. Бріскін Ю. А. Вступ до теорії спорту інвалідів : навч. посіб. / Ю. А. Бріскін, А. В. Передерій. – Львів : Апріорі, 2008. – 70 с.
5. Курс лекцій з дисципліни „Адаптивний спорт” для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт ХІ-й с. (денна форма навчання), ХІІІ-й с. (заочна форма навчання) / уклад. Нерода Н. В. – Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2023. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/>
6. Передерій А. В. Спеціальні Олімпіади в сучасному світі : монографія / А. В. Передерій. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 296 с.
7. Розторгуй М.С. Підготовка спортсменів у силових видах адаптивного спорту : монографія / Марія Розторгуй. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 332 с.

Допоміжна:

1. Бріскін Ю. А. Класифікаційні стратегії Паралімпійського спорту / Бріскін Ю. А., Передерій А. В. //Оздоровча і спортивна робота з неповносправними / за заг. ред. Бріскіна Ю., Линця М., Боляха Е., Мігасевича Ю. – Львів : Видавець Тарас Сорока. – 2004. – С. 22–29.
2. Гончаренко Є., Когут І. формування міжнародної системи адаптивного спорту для людей з відхиленнями розумового розвитку //Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2022. – №. 3. – С. 69-74.
3. Гончаренко Є., Когут І. Сталий розвиток Спеціальних Олімпіад: стратегічний план розвитку //Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2021. – №. 4. – С. 59-64.
4. Матвеев С. Ф. и др. Історичні, організаційні та соціальні аспекти розвитку спорту інвалідів. – 2011.
5. Передерій А. В. Теоретико-методичні підходи до періодизації багаторічної підготовки спортсменів у адаптивному спорті / Передерій А. В., Розторгуй М. С. // Спортивний вісник Придніпров'я. –2016. – № 1. – С. 91–95.
6. Розторгуй М. Підготовка спортсменів з інвалідністю на етапі спортивно-реабілітаційної підготовки в силових видах спорту / Марія Розторгуй, Аліна Передерій // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. – 2018. – № 1(41). – С. 61–66.
7. Хіменес Х. Р., Задорожна О. Р. Адаптивний спорт у системі цінностей сучасного українського суспільства. – 2018.
8. Organizational basics implementation of the programs of Special Olympics / Yevgenij Prystupa, Alina Perderiy, Yuriy Briskin, Maryan Pityn // Harvard

Journal of Fundamental and Applied Studies. – 2015, – N 1(7), Vol. 8. – P. 266–272.

9. Roztorhui M. The training system of athletes with disabilities in strength sports / Mariia Roztorhui, Alina Perederiy, Yuriy Briskin, Olexandr Tovstonoh // Sportlogia. – Banja Luka, 2018. – Т. 14, N 1. – P. 98–106.
10. Чернявський І. С. Проблеми розвитку адаптивного спорту. – 2015.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Мультимедійне забезпечення лекційного курсу.
2. Міжнародний паролімпійський комітет – офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.paralympic.org
3. Національний комітет спорту інвалідів України – офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.paralympic.org.ua
4. Міжнародна організація Спеціальних Олімпіад – офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.specialolympics.org/>
5. Міжнародний комітет спорту глухих – офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.deaflympics.com/>